

ДОПУСТИМО ЛИ Е ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ ЧАСТНА ЖАЛБА

Стефан Христов Василев, докторант, st_vasilew@abv.bg
Институт за държавата и правото при БАН

IS JOINING A PRIVATE APPEAL PROCEDURALLY ADMISSIBLE

Stefan Hristov Vasilev

***Abstract:** The topic of the report is the procedural admissibility of joining a private appeal under Civil Procedural Code. It provides overview of the legal nature of the joining and the main arguments against the applicability. The author provides his considerations in favor of the view that the joining is procedurally admissible. Also the report analyzes the implications arising from the joining and reaches final conclusions as to the specifics of its respective application.*

***Key words:** private appeal, joining, civil procedure, admissibility, court ruling.*

ВЪВЕДЕНИЕ

Действащият ГПК урежда института на присъединяването към въззивната жалба [1]. В правилата, нормиращи производството по разглеждане и решаване на частни жалби, обаче законодателят не е предвидил изрично такава възможност, което повдига следните два въпроса:

- допустимо ли е присъединяване към частна жалба?
- допустимо ли е присъединяване към частна касационна жалба?

Настоящата разработка си поставя за цел да отговори на тези два въпроса.

1. Присъединяването към въззивна жалба

Анализът на проблема изисква неминуемо кратък преглед на някои от характеристиките на присъединяването към въззивната жалба.

Нормата на чл. 265, ал. 1 ГПК предвижда, че всеки от другарите може не по-късно от първото заседание във въззивната инстанция да се присъедини към жалбата, подадена от неговия съищец или съответник, като за целта следва да подаде нарочна писмена молба.

От съпоставката с разпоредбите на чл. 265, ал. 2 ГПК, уреждаща служебното конституиране на необходимите другари, както и чл. 271, ал. 3 ГПК става ясно, че присъединяването намира своето най-съществено приложение при обикновените другари[2] (*което се отнася и до хипотезата на присъединяване към жалба, извършено от страна, която е подпомагаща спрямо необжалвал обикновен другар [3]*). Това е така, защото съгласно сега действащата уредба на въззивното обжалване, даваща превес на диспозитивното начало, първоинстанционното решение влиза в сила

спрямо необжалвания обикновен другар. Това е една от разликите с ГПК (отм.), който с нормата на чл. 206, ал. 2 е предвиждал, че въззивният съд отменя решението спрямо всички необжалвали другари.

Молба за присъединяване, подадена от необходим другар, в никакъв случай не е недопустима, както защото чл. 265, ал. 1 ГПК не изключва от своя обсег необходимото другарство, така и защото няма причина да откажем възможността на всеки неподал жалба необходим другар да прояви активност и да се застрахова срещу възможен пропуск на въззивния съд при конституирането на страните (освен неволен пропуск е възможно да е налице и грешка у съда относно вида другарство). Така или иначе обаче необжалвалите необходими другари на жалбоподателя ще се ползват от отмяната на решението съгласно правилото на чл. 271, ал. 3 ГПК, дори да не проявят никаква процесуална активност.

Идентична следва да бъде ситуацията и в отношенията между подпомагана страна и подпомагаща страна [4] – доколкото изходът на спора спрямо тях не може да е различен, която и от двете страни да подаде въззивна жалба, то същата трябва да ползва необжалвалата подпомагана, респективно подпомагаща страна, която също трябва да бъде конституирана служебно [5].

Ако в резултат на обжалване само от някои от обикновените другари се стигне до влизане в сила на решения, които си противоречат по отношение на общите факти, то заради липсата на идентитет между делата на обикновените други не би била приложима дори и отмяната на влязло в сила решение по чл. 303, ал. 1, т. 4 ГПК [6]. Необжалваният обикновен другар ще остане окончателно обвързан от влязлото в сила решение.

За да смекчи последиците от това положение, законодателят е предвидил възможността за присъединяване към жалбата въпреки пропускането на срока за самостоятелно обжалване (стриктно погледнато молбата за присъединяване може да бъде подадена и преди изтичане на срока за обжалване, но тази хипотеза има малко практическо значение, тъй като при неизтекъл срок обикновеният другар най-често би подал самостоятелна жалба).

Законодателят е предвидил преклузивен срок за упражняването на това право. Този срок е упоменат като „първото по делото заседание“, което следва да се тълкува корективно, а именно до приключване на първото по делото открито заседание (така и Решение № 99 от 01.07.2016 г. по т. д. № 824 / 2016 г. на Върховен касационен съд, 2-ро ТО).

Присъединяването е приложимо само в случаите, при които необжалваният другар е имал правен интерес да обжалва самостоятелно, тоест решението следва да е (изцяло или отчасти) неизгодно за него. Иначе не е налице правен интерес от участие като страна във въззивното производство.

Присъединяването превръща необжалвания съищец или съответник (или подпомагаща страна) в страна в процеса със самостоятелни права (например да обжалва впоследствие въззивното решение).

2. Приложимост на института относно частните жалби

Както е отбелязано по-горе, в глава 21 на ГПК нито е уредена изрично възможността другар да се присъедини към частна жалба на свой съищец или съответник, нито има изрична препратка към чл. 265, ал. 1 ГПК.

Съдебната практика не е единна и безпротиворечива. Среща се както разбирането, че не следва да се допуска присъединяване към частна жалба (така например Определение № 131 от 17.07.2020 г. по ч. гр. д. № 1525 / 2020 г. на Върховен касационен съд).

ционен съд, 1-во гр. отделение), така и обратното становище (Определение № 646 от 11.09.2014 г. по ч.пр. д. № 2695/2014 г., IV ГО на Върховен касационен съд).

В теорията също се застъпват противоположни тези – едни автори [7] считат, че обикновените другари могат да се присъединят към частната жалба, подадена от свой другар, а други са на мнение, че не е допустимо присъединяване към частна жалба, подадена от обикновен другар [8]. В литературата се среща и позицията, че необходимите другари следва да бъдат конституирани по право по реда на чл. 265, ал. 2 от ГПК, като подадената частна жалба поражда действие в правната сфера на всички необходими другари, но присъединяване към частна жалба от обикновен другар не е допустимо [9].

Считам, че възможността обикновен другар (или подпомагаща страна на обикновен другар) да се присъедини към частна жалба, подадена от негов съищец или съответник, следва да бъде принципно призната. Вярно е, че глава 21 на ГПК не предвижда изрично това право, но по аргумент от чл. 278, ал. 4 ГПК следва да се приеме, че е допустимо чл. 265, ал. 1 ГПК да намери съответно приложение и при частните жалби. Що се касае до необходимите другари, то те действително следва да бъдат конституирани по право и да са обвързани от изхода на производството по частната жалба на свой необходим другар [10], но това по никакъв начин не пречатства правото им да подадат изрична молба за присъединяване, за да се защитят срещу пропуски на съда.

Относно липсата на открито заседание

Считам, че изтъкваният в практиката и теорията аргумент, според който липсата на открито заседание е пречка пред присъединяването, не може да бъде споделен. Непровеждане на открито заседание, което съгласно чл. 265 ГПК е крайният момент за присъединяването, не може да бъде довод срещу принципната допустимост на присъединяването към частна жалба. Това е така, защото и правото на присъединяването към въззивна жалба поначало не се поражда от провеждането на открито заседание пред въззивния съд (а същото е само краен срок за неговото упражняване) и поради това е необосновано въпросът дали е допустимо такова присъединяване да се поставя в зависимост от наличието или липса на открито заседание. Чл. 265, ал. 1 ГПК например следва да намери приложение на общо основание и при производството по търговски спорове, при които съгласно чл. 378 във връзка с чл. 376 ГПК е допустимо да не се провежда открито съдебно заседание.

Неиздържаността на аргумента, въздигащ откритото заседание като условие за приложимостта на присъединяването, изпъква в още по-голяма степен, като се вземе предвид, че и в производството по частна жалба е допустимо провеждане на открити заседания. Ако отказваме правото на присъединяване към частна жалба единствено поради липсата на открито заседание, то следователно не бихме имали никакво основание да откажем присъединяване в случай че по дадено производство съдът насрочи открито заседание. Същевременно, подобен подход не може да бъде подкрепен, доколкото въпросът за допустимостта на присъединяването следва да бъде решен на принципно ниво, а не да зависи от конкретиката на дадено производство и усмотрението на отделния съдия, разглеждащ частна жалба. В крайна сметка нормата на чл. 278, ал. 4 ГПК говори за „съответно“ прилагане, поради което изискването за крайния срок по чл. 265, ал. 1 ГПК следва да се адаптира съответно към правилата за решаване на частни жалби, а не да се тълкува като пречка срещу приложимостта на този институт.

Важно е да се отчете и обстоятелството, че законодателят се е стремил да уреди присъединяването към въззивна жалба по начин, по който същото да не стане повод за забавяне на делото. Така например, макар да се изисква подаване на писмена молба за присъединяване с преписи според броя на страните, то липсва норма, която да задължава съда да изпрати тези преписи. А молбата за присъединяване може да се подаде и в самото открито заседание, независимо дали насрещните страни присъстват (все пак за редовното провеждане на заседанието е достатъчно да е налице надлежно призоваване). В същото време законът не гарантира на насрещната страна правото да подаде отговор или становище по молбата за присъединяване в рамките на даден, законовоопределен срок. Нещо повече, насрещната страна няма и правногарантиран способ да се противопостави на надлежно извършеното присъединяване.

Щом присъединяването към въззивна жалба може да се извърши и без насрещната страна да узнае (предварително или изобщо) за него, както и без последната да има гарантиран минимален срок за ответна реакция, то се налага извод, че липсата на открито заседание не може да бъде пречка за присъединяване към жалба в производства, по които такова не се провежда (каквото в общия случай е производството по разглеждане и решаване на частни жалби). Тоест липсва нормативна, причинно-следствена или друга някаква връзка, която да превръща провеждането на открито заседание в обуславящ фактор за допустимостта на присъединяването.

Същевременно, с оглед спецификите на откритото съдебно заседание е трудно да се определи негов точен еквивалент в производството по частни жалби, поради което може да се заключи, че молба за присъединяване към частна жалба е допустимо да бъде подадена във всеки един момент след подаване на частната жалба, но не по-късно от провеждането на първото заседание по разглеждане на частната жалба (независимо дали е открито или закрито). Такава интерпретация в крайна сметка отговаря и на буквата на закона (тъй като, както е посочено и по-горе, виждането, че „първото заседание“ по смисъла на чл. 265 ГПК следва да се разбира като първото открито заседание, е резултат на корективно тълкуване за целите на въззивното производство).

Относно необходимостта от присъединяване

Въпросът за необходимостта от присъединяването следва да се разгледа в система с правомощията на съда, който разглежда и решава жалбата. Защото ако сезираният съд следваше да отмени обжалвано определение спрямо всички обикновени другари, независимо че само част от тях са обжалвали, то тогава изричното присъединяване не би имало съществено практическо, а и теоретично значение (би било равносилно на присъединяване от необходим другар или пък на присъединяването към въззивна жалба по ГПК (отм.), което е било от значение само за конституирането като страна, но не и за ефекта на крайния акт на въззивния съд). Дори и в такъв случай обаче то отново би било допустимо.

Тук следва да се посочи, че съгласно Тълкувателно решение № 6 от 15.01.2019 г. по тълк. д. № 6/2017 г. на Върховен касационен съд, ОСГТК ограниченията относно обхвата на дейността на въззивния съд, предвидени в чл. 269, изр. второ ГПК, не се прилагат в производството по частна жалба. Това на пръв поглед би означавало, че по въпроса за правилността съдът би могъл да отмени определението и спрямо не-обжалвалите другари. Подобно заключение обаче би било прибързано, доколкото видно от мотивите на цитираното тълкувателно решение в него се обсъжда въпроса дали сезираният съд е ограничен от посочените от въззивника оплаквания. В ника-

къв случай обаче тълкувателното решение не оправомощава съда да отменя като неправилно обжалваното определение и в необжалваните части, в това число и спрямо необжалвалите другари. Ограниченията по чл. 269, изр. 1 ГПК следва да се прилагат и в производството по частна жалба (същите не са изключени по силата на цитираното тълкувателно решение), а щом съдът е ограничен да следи служебно за допустимост на обжалваното определение само в обжалваната част, но не и в неизгодната за необжалвания обикновен другар част, то по аргумент от по-силното основание следва да бъде ограничен и при проверката за неправилност единствено до обжалваната част. Преценката за допустимост предхожда тази за правилност и не може да бъде в по-тесни предели. Освен това, интересът на насрещната страна би бил накърнен, ако например едно преграждащо определение бъде отменено служебно и спрямо обикновен другар, който не е проявил никаква процесуална активност.

В този смисъл, от присъединяването към частни жалби има практически смисъл, защото без него съдът няма да отмени или обезсили служебно определението спрямо необжалвания обикновен другар и едно недопустимо или неправилно определение ще влезе в сила спрямо него.

На следващо място, следва да бъде посочено, че балансът между диспозитивно и служебно начало, който всеки процесуален закон постига по различен начин, неминуемо води до едни или до други нежелателни последици. Засиленото понастоящем диспозитивно начало води при обикновеното другарство до риска от издаването на противоречиви актове дори в случаи, в които произнасянето по общите въпроси **от логическа гледна точка**¹ трябва да е еднакво. Това се отнася както до актовете, решаващи материалноправни въпроси, така и до актовете, решаващи процесуални въпроси (макар производството по частна жалба да се счита за форма на пълен въззив, това касае значението на изтъкнатите от жалбоподателя оплаквания, но не и предметния и субективния обхват на проверката).

Например при прекратяване на дело по иск от обикновени другари, обжалването от някой от обикновените другари ще има отражение само върху тяхната правна сфера, доколкото водещата характеристика на обикновеното другарство е именно това, че действията на един другар не ползват и не увреждат положението на другарите му. В резултат, няма никаква пречка по отношение обжалвания другар съдът, сезиран с частната жалба, да стигне до извод относно допустимостта на иска, който е да е противоположен на извода, обективиран във вече влязлото в сила досежно останалите другари определение на долустоящия съд, макар общите факти да налагат еднакво произнасяне.

В този смисъл, следва да се припомни, че институтът на присъединяването представлява коректив срещу противоречиви произнасяния, който законодателят е въвел именно, за да смекчи възможните неблагоприятни последици от засиленото диспозитивно начало.

¹ С оглед изтъкнатата проблематика заслужава да се постави на дискусия дали *de lege ferenda* съдът не следва да бъде оправомощен да отменя обжалвано пред него решение (както и определение) и относно обикновените другари, които не са обжалвали и не са се присъединили, в случаите, при които отмяната се дължи на различен извод относно общите факти. Така би се преодолял рискът от постановяване на актове, които си противоречат от логическа гледна точка. *De lege lata* този риск съществува както при обжалване на решения, така и относно обжалване на определенията.

След като в материята на обжалване на определения се среща същата проблематика като тази при обжалването на решенията, то следва и при обжалването на определения да допуснем същите балансиращи системата механизми, които функционират при въззивното обжалване. Още повече че законодателят не само не е забранил този подход, но напротив – в нормата на чл. 278, ал. 4 ГПК е предоставил необходимото позитивноправно основание.

Всичко гореизложено по моему води извода, че няма принципна пречка да се допусне присъединяване към частни жалби.

Изтъкнатите в съдебната практика съображения, а именно липсата на изрична норма или препратка към чл. 265, ал. 1 ГПК, както и това, че целта на присъединяването било да се избегне възможността за постановяване на противоречиви решения по отношение на обикновените другари единствено при разрешаване на материалноправния спор, но не и досежно процесуални въпроси, намирам за неиздържани.

От една страна, при наличие на общата препращаща норма на чл. 278, ал. 4 от ГПК би било некоректно от липсата на изрични препратки в глава 21 ГПК да се извежда аргумент от противното. Това най-малкото би обезсмислило законодателната концепция, целяща да избегне повтарянето на идентични по съдържание законови разрешения.

От друга страна, както вече беше изложено по-горе, рискът от противоречиво разрешаване по отношение на обикновените другари на процесуалноправни въпроси не се отличава от риска от противоречиво разрешаване на материалноправни въпроси, като и двата съществуват при настоящия режим на обжалване на решения/определения, а и двата са нежелани последици, поради което е необосновано стесняването на приложното поле на този институт.

Подобно стесняване изглежда още по-неприемливо, ако се държи сметка, че са налице случаи, когато предмет на частна жалба могат да са материалноправни въпроси (например въпрос за присъждане на разноски с прекратително определение), както и случаи, при които предмет на решение може да е процесуален въпрос (например въззивно решение, което обезсилва първоинстанционно решение като недопустимо поради недопустимост на иска, очевидно не съдържа произнасяне по материалноправния спор).

Що се касае до изложените в практиката и теорията съображения досежно липсата на открито съдебно заседание, по-горе вече бяха посочени съображения защо подобен аргумент не следва да се кредитира.

Особености при присъединяване към частна жалба

Същевременно, макар това да не е главният фокус на настоящата статия, следва да бъдат извършени няколко уточнения относно присъединяването към частна жалба.

Присъединяването към частна жалба, идентично на присъединяването към въззивна жалба, намира своето типично приложение при присъединяване от обикновен другар (съищец или съответник), както и при присъединяване от страна, която подпомага необжалвал обикновен другар.

Същевременно обикновените другари са съищци или съответници по материалния спор, но всеки от тях извършва самостоятелно своите процесуални действия, които в общия случай нито вредят, нито ползват останалите. Единствено по въпросите, касаещи общите факти, съдът е длъжен да се произнесе еднакво. В този смисъл обикновените другари не са другари по всяко процесуално искане, нито са зазснати от всяко обжалваемо произнасяне по процесуален въпрос, или казано дру-

гояче – има обжалваеми определения, които по никакъв начин не касаят част от другарите. Също както и при присъединяването по чл. 265 от ГПК, само другари, които имат право да обжалват самостоятелно едно определение, може да се присъединят към жалба, подадена от техен другар. Например, един другар може да е поискал възстановяване на срок за дадено действие, което да му е отказано, при което другите другари нито имат право да обжалват този отказ, нито да се присъединяват към частната жалба на своя другар.

Ето защо до присъединяване може да се стигне, когато има произнасяне, което засяга по идентичен начин обикновените другари. Най-често това ще е хипотезата при преграждащите определения, когато например съдът прекратява или спира дело, образувано от или срещу обикновените другари. В този случай всеки от тях ще има право на частна жалба, респективно всеки ще може да се присъедини към подадената частна жалба.

Най-съществената специфика е налице относно изложените в молбата за присъединяване нови оплаквания, свързани с неправилност на определението. За разлика от въззивното производство, при което съдът е ограничен от изтъкнатите в жалбата оплаквания (което ограничение е дерогирано от задължителната практика на ВКС в конкретни, изчерпателно посочени хипотези), то в производството по обжалване на определения ограниченията по чл. 269, изр. 2 ГПК не важат. Щом съдът може служебно да констатира и неизтъкнати от жалбоподателя пороци на акта, то и присъединеният се другар може да релевира нови оплаквания, по които няма пречка съдът да се произнесе. Той може и да прави доказателствени искания, които не биха могли да се квалифицират като недопустими поради служебната възможност на съда да допуска такива дори при липса на искане от страните.

3. Приложимост на присъединяването към частна касационна жалба

Въпросът за допустимостта на присъединяване към частна касационна жалба се поставя самостоятелно поради липсата на норма в глава 22 от ГПК, която да урежда изрично възможността за присъединяване към касационна жалба. Същевременно не е налице нито изрична препратка, нито обща такава (каквото например е тази по чл. 278, ал. 4 от ГПК). Казано другояче, това е неуреден въпрос в материята на касационното производство.

В съдебната практика се среща както виждането, че не е допустимо обикновен другар да се присъедини към касационна жалба на свой другар (например Решение № 217 от 06.11.2013 г. по гр. д. № 627/2012 г. на ВКС, 1-во ГО), така и обратната позиция (например Решение № 61 от 07.05.2021 г. по гр. д. № 2358 / 2020 г. на Върховен касационен съд, 1-во ГО). В теорията [11] се срещат индикации в подкрепа на виждането, че към касационна жалба е допустимо присъединяване.

Ако се водим по целите, които присъединяването във въззивното производство преследва, то е видно, че полезният ефект на този институт би намерил проявление и при касационното производство.

Като се държи сметка за идентичния начин, по който ВКС и въззивният съд оперират при нищожно и недопустимо решение (чл. 293, ал. 4 ГПК), както и за изключително широкия кръг от хипотези, при които ВКС решава делото по същество, а и най-вече като се вземат предвид и конституционните, неправосъдни функции на ВКС по чл. 124 от КРБ, които не само не биха пострадали при допускане на присъединяване, а напротив избягването на противоречиви решения по дела на обикнове-

ните другари само би допринесло за точното и еднакво прилагане на законите, се налага извод, че институтът на присъединяването следва да намери приложение и при касационното обжалване. Ето защо съм склонен да приема, че липсата на изрично правило в този смисъл в глава 22 от ГПК е плод на пропуск на законодателя, а не на целенасочена законодателна политика.

Следва да е налице симетрия в правата на страните във въззивното и в касационното производство, доколкото това са все редовни способности за отмяна на влезли в сила актове. Освен това, държейки сметка за завишените изисквания спрямо касационните жалби, би будило недоумение, ако се приеме че неподалият самостоятелна редовна въззивна жалба обикновен другар следва да се третира по-благоприятно от обикновения другар, който не е подал самостоятелна редовна касационна жалба. При тях би било далеч по-разбираемо от житейска гледна точка, ако даден другар би решил да заеме пасивна позиция, разчитайки на свой другар да изготви касационна жалба (което представлява далеч по-предизвикателна задача спрямо подаването на въззивна жалба), или пък се присъедини към жалбата на свой другар, след като сам е подал касационна жалба, която например поради неизпълнение на изискванията за формулиране на въпрос по чл. 280 от ГПК не е била допусната до касация.

Допълнителен аргумент за нуждата от допустимост на присъединяването е фактът, че законодателят изрично е предвидил подаване на насрещна касационна жалба. Институтът на насрещната жалба (независимо дали касационна или въззивна), макар да има различно приложно поле от присъединяването, заедно с него спада към групата на компенсаторните механизми [12], които законодателят е предвидил като контрапункт на засиленото диспозитивно начало в сега действащия режим на обжалване на решенията, или казано по-точно като мярка за смекчаване на някои от нежеланите последиците от засиленото диспозитивно начало.

За да балансира диспозитивното начало от една страна и от друга страна риска от някои нетърпими от материалноправна гледна точка противоречия, които биха възникнали при постановяване на противоречащи си решения, законодателят е предвидил възможността за подаване на насрещна жалба, която също като присъединяването осигурява висящността на определена част от спора. Тук следва да се подчертае, че присъединяването също преследва избягване на риска от противоречия между отделни актове, които макар да са търпими от материалноправна гледна точка, са нетърпими от логическа такава. От това може да заключим, че законодателят е отчел възможния риск, ако не бъде предвидено подаване на насрещна касационна жалба, и е уредил последната именно като мярка срещу този риск. А след като една от тези балансиращи системата мерки намира приложение в касационното производство, то това е индикация, че липсата на изрична уредба на другата подобна мярка (присъединяването към касационна жалба) не е израз на законодателната воля последното да не се допуска при касационно обжалване, а действително е резултат от пропуск.

Казано другояче – ако законодателят е целял при уредбата на касационното производство да даде тотален превес на диспозитивното начало без оглед на възможните последици, той не би предвидил подаване на насрещна касационна жалба. А щом такава е предвидена, следва да намерят приложимост и другите мерки, имащи сходна цел. Общото между присъединяването и между насрещната жалба е, че и при двете е налице право на самостоятелно обжалване, което не е било редовно упражнено, а също и това, че и двете мерки все пак зависят от волята на засегнатата страна, релевирана в даден процесуален срок.

Всичко това води до извод за допустимост на присъединяване към касационна жалба, което пък от своя страна и при съобразяване на съображенията в параграф 2 води до извод за допустимост и на присъединяване към частна касационна жалба. Както и при присъединяването към въззивна жалба, това има най-съществено значение при обикновеното другарство. За целта обаче присъединеният се обикновен другар следва да е бил участник в производството по частната жалба.

Въпреки това, следва да бъде посочено, че са налице и самостоятелни аргументи за допускане на присъединяване към частна касационна жалба, които не зависят от извода по въпроса дали е допустимо присъединяване към касационна жалба.

Съгласно чл. 278, ал. 2 ГПК съдът сам решава въпроса по жалбата, ако отмени обжалваното определение. Той може да събира и доказателства, ако прецени това за необходимо. Това е особено правило за частните жалби и намира проявление както в хипотезата на обжалване на определение, с което постановилият го съд за първи път се е произнесъл по дадения (процесуален) въпрос, така и в хипотезата на обжалване на определение, постановено по частна жалба – тоест частно касационно обжалване. Ето защо, независимо дали сме изправени пред частна жалба или пред т.нар. частна касационна жалба, то сезираният съд има еднакви правомощия по същество, които съгласно задължителната съдебна практика го квалифицират като пълен въззив.

ВКС, когато се произнася по същество по частна жалба срещу определение, постановено по частна жалба, също действа като въззив [13]. Независимо от това, че ВКС извършва преценка за допустимост на касационно обжалване съгласно чл. 274, ал. 3 във връзка с чл. 280 ГПК, то производството по частните касационни жалби **откъм съдържание е въззивно**, тъй като сезираният съд има широки правомощия относно фактическите установявания и непосредственото събиране на доказателства, а и винаги при неправилен акт решава сам въпроса, никога не връща за повторното произнасяне.

От идентичността на правомощията „по същество“ следва, че няма никакво разумно основание в производството по частна жалба срещу „първоинстанционно“ определение пред окръжен, апелативен съд или ВКС да е допустимо присъединяване, а в производството пред ВКС по частна касационна жалба да не е допустимо присъединяване.

4. Обобщение

Всеки другар има право да се присъедини към частната жалба на свой другар, ако е имал самостоятелно право да обжалва определението. Това присъединяване може да се извърши с писмена молба не по-късното от приключването на първото заседание по разглеждане на частната жалба от горестоящия съд, независимо от това дали то е открито или закрито.

В молбата за присъединяване е допустимо да се навеждат нови оплаквания срещу правилността на обжалваното определение и да се правят доказателствени искания, тъй като горестоящият съд по принцип не е обвързан от посочените от жалбоподателите оплаквания, а служебно проверява правилността на обжалвания акт и е овластен да прави нови фактически установявания и да събира доказателства.

Допустимо е присъединяване и към частна касационна жалба. При обикновеното другарство това присъединяване изисква необжалвания другар да е участвал в производството по обжалване на определение, с което постановилият го съд се е произнесъл за първи път по дадения въпрос.

Литература:

1. Присъединяването е познато на ЗГС (1930 г.) – виж чл. 499, както и Силяновски, Д. Гражданско съдопроизводство. Т. 3, Обжалване на решенията и определенията : особени производства, 2. изд., том 101. София: Унив. печ., 1946 г. То е уредено и в ГПК (отм.) – виж чл. 204, макар че по стария процесуален кодекс присъединяването е имало значение само за конституирането като страна и осигуряване на ефективното участие на присъединените другари като страни във въззивното производство, без това да е повлияло върху факта, че ще бъдат обвързани така или иначе от последиците на проведеното обжалване по силата на чл. 206, ал. 2 от ГПК (отм.) В този смисъл виж Мингова А. Въпроси на апелативното обжалване по граждански дела. София: Свят. Наука; Унив. изд. Св. Климент Охридски; 1996 – стр. 162 и цитираните там автори. Това е разликата с настоящия режим, при който присъединяването има значение не само за конституирането като страна, но и за обвързаността от решението на въззивния съд. Тоест, понастоящем присъединяването има далеч по-голямо значение.
2. Корнезов Л. Въззивно производство. София: Софи-Р; 1998. - стр. 59, 60
3. Сталев, Ж., Мингова, А., Стамболиев, О., Попова, В., Иванова, Р. Българско гражданско процесуално право. София, Сиела, 9 изд., 2012 г. – стр. 565;
4. Сталев, Ж., Мингова, А., Стамболиев, О., Попова, В., Иванова, Р. Българско гражданско процесуално право. 10. прераб. и доп. изд. София: Сиела, 2020 – стр. 578,579. Виж и цитираната там съдебна практика.
5. Мингова А. Цит. съч. – стр. 162, както и Мингова А. Въззивно и касационно обжалване на съдебните решения. София: Софи-Р; 1998 – стр. 239
6. Сталев, Ж., Мингова, А., Стамболиев, О., Попова, В., Иванова, Р. Цит. съч. 10. прераб. и доп. изд. София: Сиела, 2020 – стр. 580
7. Сталев, Ж., Мингова, А., Стамболиев, О., Попова, В., Иванова, Р. Цит. съч. 10. прераб. и доп. изд. София: Сиела, 2020 – стр. 701, като там не е разискван въпросът за срока за присъединяване.
8. Зарева Д. Обжалване на определенията, постановявани от първоинстанционния съд в производството по граждански дела: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6. Право - Граждански процес. [Бургас]: [Д. Зарева]; 2020.. – стр. 102.
9. Влахов К., Градинарова Т. Въззивно обжалване на съдебни решения и определения: проблеми на правоприлагането, анализ на съдебната практика. София: ИК Труд и право; МТ-студио; 2023. – стр. 131, 555,556
10. Влахов К., Градинарова Т. Цит. съч. стр. – стр. 556, както и Сталев, Ж., Мингова, А., Стамболиев, О., Попова, В., Иванова, Р. Цит. съч. 10. прераб. и доп. изд. София: Сиела, 2020 – стр. 701
11. Сталев, Ж., Мингова, А., Стамболиев, О., Попова, В., Иванова, Р. Цит. съч. 10. прераб. и доп. изд. София: Сиела, 2020 – стр. 680
12. Виж относно насрещната жалба Влахов К., Градинарова Т. Цит. съч. стр. - 179
13. Сталев, Ж., Мингова, А., Стамболиев, О., Попова, В., Иванова, Р. Цит. съч. 10. прераб. и доп. изд. София: Сиела, 2020 – стр. 706